

Prof. univ. dr. Costică BULAI
Conf. univ. dr. Cristian MITRACHE

Prof. univ. dr. Constantin MITRACHE
Conf. univ. dr. Lavinia LEFTERACHE

DREPT PENAL ROMÂN

Partea generală

CULEGERE DE PROBLEME
DIN PRACTICA JUDICIARĂ

(pentru uzul studenților)

EDIȚIA A VII-A,
REVĂZUTĂ ȘI ADĂUGITĂ

Universul Juridic
București
-2012-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2008, 2010, 2012, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI COMERCIALIZAT
DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA UNUIA DINTRE AUTORI ȘI ȘTAMPILA
EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Drept penal român : partea generală : culegere de probleme

din practica judiciară : pentru uzul studenților / prof. univ. dr.

Constantin Bulai, prof. univ. dr. Constantin

Mitrache, conf. univ. dr. Cristian Mitrache, conf. univ. dr. Lavinia

Lefterache. - Ed. a 7-a, rev. și adăug. - București :

Universul Juridic, 2012

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-961-9

I. Bulai, Costică

II. Mitrache, Constantin

III. Mitrache, Cristian

IV. Lefterache, Lavinia

343.21(498)(094.9)(075.8)

REDAȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.666**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15; 0726.990.184**

DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

COMENZI ON-LINE,

CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%

ABREVIERI

- al. – alineat
- al. fin. – alineat final
- c. – complet
- C.A. – Curte de Apel
- C.D. – Culegere de decizii ale Tribunalului Suprem
- Col.m. – Colegiul militar
- Col. p. – Colegiul penal
- C.p. – Codul penal
- C.p.p. – Codul de procedură penală
- C.S.J. – Curtea Supremă de Justiție
- D. – Decret
- d. – Decizie
- D.î. – Decizie de îndrumare a Plenului Tribunalului Suprem
- DL. – Decret - Lege
- d.p. – decizie penală
- D.C.S. – Probleme de drept din deciziile Curții Supreme de Justiție (1990-1992), Edit. Orizonturi, București, 1993.
- Edit. – Editura
- Î.C.C.J. – Înalta Curte de Casație și Justiție
- J. – Judecătoria
- L. – Lege
- p. – pagina
- R.D.P. – Revista de Drept penal
- J.N. – Revista Justiția nouă
- R.R.D. – Revista Română de Drept
- S.C.J. – Revista de Studii și Cercetări Juridice
- S.D.R. – Revista de Studii de Drept Românesc
- S.S.M.R. – Școală Specială de Muncă și Reeducare
- s.p. – Secție penală
- st. – Sentință
- st.p. – Sentință penală
- T. – Tribunalul
- T.j. – Tribunalul Județean

- T.m. – Tribunalul municipal
- T.mil. – Tribunalul militar
- T.mil.t. – Tribunalul militar teritorial
- T.reg. – Tribunalul regional
- T.S. – Tribunalul Suprem
- T.S.C.p. – Tribunalul Suprem în compunerea prevăzută în art. 39 al. 2 și 3 din Legea nr. 58/1968
- T.Scm. – Tribunalul Suprem, completul militar
- T.S.s.m. – Tribunalul Suprem, secția militară
- T.U.B. – Tipografia Universității București

Prefață la ediția a VII-a

Prezenta culegere de probleme se adresează, în principal, studenților juriști, dar ar putea fi utilizată cu folos și de tinerii juriști care doresc să aprofundeze cunoașterea instituțiilor dreptului penal.

Lucrarea este concepută ca o completare necesară a cursului de drept penal, partea generală și are ca scop înlesnirea cunoașterii instituțiilor dreptului nostru penal, pornind de la problemele care s-au ridicat în practică în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legii penale. Formularea problemelor s-a făcut pe baza datelor menționate în hotărârile judecătorești publicate în literatura de specialitate. S-a urmărit prin aceasta ca studenții să ia cunoștință de realitatea fenomenului infracțional, în diferitele manifestări concrete ale acestuia, de sursa, atât obiectivă cât și subiectivă, a problemelor ridicate în practică, precum și de modul cum acestea au fost soluționate de organele noastre judiciare.

Lucrarea cuprinde două părți. În partea I sunt prezentate problemele, în ordinea textelor din Codul penal. Am considerat necesar să reproducem, în această parte a lucrării, textele din partea generală a Codului penal, dând astfel posibilitatea studenților să raporteze problemele la dispozițiile legale în legătură cu care au fost ridicate.

S-a ținut seama de modificările aduse legislației penale până la 1 octombrie 2012.

Partea a II-a a lucrării cuprinde soluțiile problemelor și literatura de specialitate alcătuită din articole, studii, note și comentarii privitoare la diferite instituții ale părții generale a dreptului penal. Am considerat utilă cunoașterea de către studenți mai ales a notelor și comentariilor scrise pe marginea soluțiilor date în practica judiciară, fiind convinși că aceasta le poate înlesni înțelegerea evoluției atât a jurisprudenței, cât și a gândirii juridice în domeniul dreptului penal.

Soluțiile problemelor sunt cele pe care autorii le-au considerat conforme cu principiile general admise în știința dreptului penal. Ele coincid în cea mai mare parte cu acelea date în practică problemelor respective, dar uneori se deosebesc. În astfel de situații, s-au făcut mențiuni asupra deosebirilor existente, iar prin trimiterile care se fac, în toate cazurile, la hotărârile judecătorești, în care au fost pronunțate soluții discutabile, studenții au posibilitatea să identifice și să studieze acele hotărâri, pentru ca apoi să compare soluțiile și să aprecieze singuri care dintre acestea se apropie mai mult de adevăr.

În fine, în lucrare am inclus și o bibliografie selectivă, cuprinzând literatură română și străină, care poate folosi celor interesați în aprofundarea studiului dreptului penal, în pregătirea concursurilor profesionale și în genere pentru specializare în domeniul dreptului penal.

În prezenta ediție au fost introduse și probleme din practica judiciară a ultimilor ani.

AUTORII

PARTEA I

PROBLEME DE DREPT PENAL (în ordinea textelor din Codul penal)

CODUL PENAL

Adoptat prin **Legea nr. 15/1968**
Publicat în **B. Of. nr. 79-79 bis din 21 iunie 1968**
Republicat în **B. Of. nr. 55-56 din 23 aprilie 1973**
Republicat în **M. Of., Partea I, nr. 65 din 16 aprilie 1997, în temeiul
Legii nr. 140/1996¹⁾**

¹⁾ Codul penal a fost modificat și completat ulterior prin:

- **Legea nr. 143/2000** privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri (M. Of. nr. 362 din 3 august 2000);

- **Legea nr. 197/2000** pentru modificarea și completarea unor dispoziții din Codul penal (M. Of. nr. 568 din 15 noiembrie 2000);

- **O.U.G. nr. 207/2000** privind modificarea și completarea Codului penal și a Codului de procedură penală (M. Of. nr. 594 din 22 noiembrie 2000), suspendată parțial, până la aprobarea sa prin lege, prin O.U.G. nr. 295/2000 (M. Of. nr. 707 din 30 decembrie 2000) și aprobată cu modificări și completări prin **Legea nr. 456/2001** (M. Of. nr. 410 din 25 iulie 2001);

- **O.U.G. nr. 10/2001** pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 271/2000 privind regimul activităților de transport, comercializare și recuperare a țițeiului, gazolinei, condensatului și etanolului lichid și stabilirea regimului de urmărire și judecare în procedură urgentă a unor fapte penale (M. Of. nr. 62 din 6 februarie 2001), aprobată cu modificări și completări prin **Legea nr. 20/2002** (M. Of. nr. 59 din 28 ianuarie 2002);

- **O.U.G. nr. 89/2001** pentru modificarea și completarea unor dispoziții din Codul penal referitoare la infracțiuni privind viața sexuală (M. Of. nr. 338 din 26 iunie 2001), aprobată cu modificări și completări prin **Legea nr. 61/2002** (M. Of. nr. 65 din 30 ianuarie 2002) (dispozițiile tranzitorii din art. II al O.U.G. nr. 89/2001 au fost declarate neconstituționale prin Decizia Curții Constituționale nr. 303/2001 (M. Of. nr. 809 din 17 decembrie 2001);

- **Legea nr. 169/2002** privind modificarea și completarea Codului penal, a Codului de procedură penală și a unor legi speciale (M. Of. nr. 261 din 18 aprilie 2002);

- **O.U.G. nr. 58/2002** privind modificarea și completarea unor dispoziții din Codul penal referitoare la infracțiuni contra demnității și infracțiuni din Codul de procedură penală (M. Of. nr. 351 din 27 mai 2002), aprobată cu modificări prin **Legea nr. 160/2005** (M. Of. nr. 470 din 2 iunie 2005);

- **O.U.G. nr. 93/2002** pentru modificarea și completarea Codului penal (M. Of. nr. 453 din 27 iunie 2002), aprobată prin **Legea nr. 574/2002** (M. Of. nr. 787 din 30 octombrie 2002);

- **O.U.G. nr. 143/2002** pentru modificarea și completare unor dispoziții din Codul penal și unele legi speciale, în vederea ocrotirii minorilor împotriva abuzurilor sexuale (M. Of. nr. 804 din 5 noiembrie 2002), aprobată prin **Legea nr. 45/2003** (M. Of. nr. 51 din 29 ianuarie 2003);

- **O.U.G. nr. 109/2004** pentru completarea Codului penal (M. Of. nr. 1115 din 27 noiembrie 2004), aprobată cu modificări prin **Legea nr. 85/2005** (M. Of. nr. 303 din 12 aprilie 2005);

- **Legea nr. 247/2005** privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente (M. Of. nr. 653 din 22 iulie 2005);

- **Legea nr. 278/2006** pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi (M. Of. nr. 601 din 12 iulie 2006). Potrivit art. VIII din **Legea nr. 278/2006**, „Prezenta lege **intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția prevederilor privind persoana juridică, ce intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării.**”;

- **O.U.G. nr. 60/2006** pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi (M. Of. nr. 764 din 7 septembrie 2006);

- **Legea nr. 337/2007** pentru completarea art. 195 din Codul penal (M. Of. nr. 841 din 8 decembrie 2007);

- **Legea nr. 58/2008** (M. Of. nr. 228 din 25 martie 2008);

- **O.U.G. nr. 198/2008** (M. Of. nr. 824 din 8 decembrie 2008), aprobată, cu modificări, prin **Legea nr. 93/2010** (M. Of. nr. 351 din 27 mai 2010);

- **Legea nr. 202/2010** (M. Of. nr. 714 din 26 octombrie 2010);

- **Legea nr. 27/2012** (M. Of. nr. 180 din 20 martie 2012);

- **Legea nr. 63/2012** (M. Of. nr. 258 din 19 aprilie 2012).

PARTEA GENERALĂ

TITLUL I LEGEA PENALĂ ȘI LIMITELE EI DE APLICARE

CAPITOLUL I Dispoziții preliminare

Scopul legii penale

Art. 1. Legea penală apără, împotriva infracțiunilor, România¹⁾, suveranitatea, independența, unitatea și indivizibilitatea statului, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea²⁾, precum și întreaga ordine de drept.

Legalitatea incriminării

Art. 2. Legea prevede care fapte constituie infracțiuni, pedepsele ce se aplică infractorilor și măsurile ce se pot lua în cazul săvârșirii acestor fapte.

CAPITOLUL II Limitele aplicării legii penale

Secțiunea I

Aplicarea legii penale în spațiu

Teritorialitatea legii penale

Art. 3. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

Personalitatea legii penale

Art. 4. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării, dacă făptuitorul este cetățean român sau dacă, neavând nicio cetățenie, are domiciliul în țară.

¹⁾ Potrivit Constituției, denumirea țării este România.

²⁾ Potrivit Constituției (art. 136 al. 1 și 2), proprietatea este publică sau privată. Proprietatea publică este garantată și ocrotită prin lege și aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale, iar potrivit art. 44 al. 2 din Constituție, proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Legea penală apără în mod egal proprietatea, împotriva infracțiunilor, indiferent de formele de proprietate și de titular.

Realitatea legii penale

Art. 5. (1) Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării, contra siguranței statului român, sau contra vieții unui cetățean român, ori prin care s-a adus o vătămare gravă integrității corporale sau sănătății unui cetățean român, când sunt săvârșite de către un cetățean străin sau de o persoană fără cetățenie care nu domiciliază pe teritoriul țării.

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale pentru infracțiunile prevăzute în alineatul precedent se face numai cu autorizarea prealabilă a procurorului general.

Universalitatea legii penale

Art. 6. (1) Legea penală se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în art. 5 al. 1, săvârșite în afara teritoriului țării, de un cetățean străin sau de o persoană fără cetățenie care nu domiciliază pe teritoriul țării, dacă:

a) fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită;

b) făptuitorul se află în țară.

(2) Pentru infracțiunile îndreptate împotriva intereselor statului român sau contra unui cetățean român, infractorul poate fi judecat și în cazul când s-a obținut extrădarea lui.

(3) Dispozițiile alineatelor precedente nu se aplică în cazul când, potrivit legii statului în care infractorul a săvârșit infracțiunea, există vreo cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal ori executarea pedepsei, sau când pedeapsa a fost executată ori este considerată ca executată. Când pedeapsa nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, se procedează potrivit dispozițiilor legale privitoare la recunoașterea hotărârilor străine.

Legea penală și convențiile internaționale

Art. 7. Dispozițiile cuprinse în art. 5 și 6 se aplică, dacă nu se dispune altfel printr-o convenție internațională.

Imunitatea de jurisdicție

Art. 8. Legea penală nu se aplică infracțiunilor săvârșite de către reprezentanții diplomatici ai statelor străine sau de alte persoane care, în conformitate cu convențiile internaționale, nu sunt supuse jurisdicției penale a statului român.

Extrădarea

Art. 9. Extrădarea se acordă sau poate fi solicitată pe bază de convenție internațională, pe bază de reciprocitate și, în lipsa acestora, în temeiul legii.

— Probleme din practica judiciară —

1. În sarcina lui E.M. s-a reținut faptul că, în timp ce se afla la pescuit pe Marea Neagră împreună cu alți pescari, printr-o manevră greșită a bărcii pe care o conducea, a determinat căderea în mare a lui O.I. Din cauza unei lovituri suferite în cădere și a valurilor mari, O.I. nu a putut să înoate și nu a putut fi salvat, găsindu-și moartea prin înec.

Să se arate dacă fapta deucidere din culpă, săvârșită de E.M., cade sau nu sub incidența legii noastre penale.

2. M.P., cetățean italian aflat în excursie turistică în țara noastră, conducând neatent autoturismul proprietatea sa, a produs un accident de circulație în care a fost ucis cetățeanul german K.W., aflat și el ca turist în țara noastră.

Să se arate dacă fapta cade sau nu sub incidența legii noastre penale și dacă făptuitorul poate pretinde să i se aplice legea penală italiană, care îi este mai favorabilă.

3. I.C., M.A. și G.I., marinari pe un cargou românesc, în timpul unei escale în portul Singapore, au sustras de la bordul navei, care transporta mărfuri din R.P.D. Coreeană, un număr de 8 bare de zinc pe care le-au vândut unor localnici.

Să se arate dacă fapta celor trei marinari cade sau nu sub incidența legii penale române și pe ce teme legal.

4. În sarcina inculpatului M.N. s-a reținut faptul că a trecut fraudulos frontiera în Iugoslavia și, fiind prins de autoritățile iugoslave, a fost trimis în judecată și condamnat pentru infracțiunea de trecere ilegală a frontierei, iar după executarea pedepsei a fost predat autorităților române.

Fiind trimis în judecată pentru trecerea frauduloasă a frontierei române, M.N. a fost condamnat la pedeapsa cu închisoare. Totodată instanța, constatând că inculpatul a comis infracțiunea de trecere frauduloasă a frontierei române în concurs cu infracțiunea de trecere frauduloasă a frontierei iugoslave, a procedat la recunoașterea hotărârii judecătorești iugoslave și, prin aplicarea dispoziției din art. 36 al. 3 C.p., a scăzut, din pedeapsa aplicată de ea, durata pedepsei executate în Iugoslavia.

Să se arate dacă soluția pronunțată este corectă.

5. În timpul unei călătorii în Italia, cetățeanul român G.B. a fost jefuit și ucis de un infractor H.Y. având cetățenie marocană, care, fiind judecat de instanțele italiene, a fost condamnat la 15 ani de închisoare.

Să se arate dacă H.Y. ar putea fi judecat și de instanțele judecătorești din România pentru infracțiunea săvârșită.

6. E.K., membru al personalului diplomatic al unei ambasade străine la București, conducând neatent un autoturism pe șoseaua București-Ploiești, a comis un accident de circulație în urma căruia victima I.G. a suferit o vătămare gravă a integrității corporale.

Să se arate dacă E.K. poate fi tras la răspundere penală pentru infracțiunea săvârșită.
